

Fördjupningsdag om samverkan 2021-11-10

Anteckningar från grupparbeten.

Arbetsmarknad och inkludering grupp 1

Samtalsledare: Anette Valdemarsson och Fredrik Wouda

Gruppens upplevda behov och problemområden:

- Digitaliseringen
  - Språk – även att "det" fastnat i att man måste kunna språk
  - Motivation
  - Inget nätverk
  - Projekt och inte långsiktighet
  - Enkla jobb har försvunnit
  - Svårt att få någon att handleda
  - Behövs hjälp att fylla i papper etc
  - Hälsa – diagnoser – psykisk ohälsa
  - Personer som hamnar mellan stolarna – mellan olika instanser – "valsas" runt
  - Personer som inte "förstår systemet" och inte kulturen
  - Mötesplatser behövs för integration och samtal
  - Politiskt allt högre krav
  - Personer fångas upp för sent
  - Tjänstepersoner som inte har/får hela bilden av personer de skall hjälpa
-

Arbetsmarknad och inkludering grupp 2

Samtalsledare: Lena Ljungsten och Åse Sundqvist

Gruppens upplevda behov och problemområden – även metod:

1. Arbetsgivare/arbetsplatser
Hitta arbetsplatser, arbetsgivare, sammanföra arbetsuppgifter med utförare, ta vara på civilsamhällets kompetens, lönebidragsansökningar
  - Man kan få lönebidrag till anställning men även till viss handledning och anpassning.
  - Daglig verksamhet skulle kunna göra arbetsuppgifter till KFUM och då även handleda
  - Hur/vem står för försäkringar för personer som gör risk-arbetsuppgifter som inte studieförbundets försäkringar täcker. Hur kan man samverka för att få ta del av kommunens försäkringar?
  - Ungdomspoolen, Ung Arena
2. Arbetsmarknad som är inkluderande
Lärningsplatser med mentorskap möjligheter att finansiera, individanpassningar, större flexibilitet, utredning gällande osynliga hinder, inkludera aktiviteter i inlärningsprocess, vägledning från början dvs ta tillvara på individens egenskaper och bygga vidare på det,

samarbeta med ideella organisationer, resor mellan arbetsplats och boende, anpassning av arbetsmiljö, stödpersoner på arbetsplatser

- Bilda i Linköping hade praktikplatser inom lantbruk, fixade även transporten till arbete. Nu är det ett företag, Gårdshuset, som tillsammans med frivilliga (transport) som sköter arbetet. Arbetsledarna var svenskar, viss tolkning sker mellan de som varit i Sverige längre o de som varit kortare tid
- Syverkstan i Örebro har vunnit upphandling för Svealandstrafiken, laga uniformer, dynor i bussen mm
- Civilsamhället är en låg tröskel för att komma in på arbetsmarknaden/få sysselsättning
- Projekt kring de som inte klarar SFI, pågår i vissa kommuner
- Arbete först- sen språk?

3. Samverkan, förenkling av lagstiftning o upphandlingar, nätverk, bygga bort system med inlåsningsseffekt, tydligare inriktning från politiken

Tidig samverkan för att föra dialog. Lära känna varandra och våra verksamheter för att förstå vad vi kan bidra med

Möten kring målgrupp och sen dialog om vad som kan göras, vem kan utföra vad är en framgångsfaktor.

Förenkla upphandlingar, hitta uppgifter som kan utföras av annan

Försörjningsstöd – inlåsningsseffekt. Verdandi har idén kring flitpeng, att kunna arbeta på timmar och då får behålla lite mer än bara samma som försörjningsstöd men enligt försörjningsstöd så går det inte att göra så enligt lag. Enligt socialtjänstlagen ska 25% av den inkomsten inte räknas med vid ansökan av försörjningsstöd.

Konkreta strategier:

1. Tidig samverkan och dialog
2. Förenkla upphandlingar
3. Utgå från behov
4. Identifiera målgrupp
5. Måste finnas ett syfte – meningsfullhet
6. Människan i centrum

Brottsförebyggande/Trygghetsfrämjande grupp 1

Samtalsledare: Tina Fingal Swens och Johanna Sollerman

BEHOV/ SAKFRÅGAN/MÅL

- Kommunikation Information, Politisk kommunikation
- Kunskap – Gemensam syn- Lärande
- Skolan- Måluppfyllelse
- Kriminella grupperingar (jobb enligt preventionspyramiden), Förhindra nyrekrytering, Unga- hitta väg ur kriminaliteten, Allas Ansvar, trygga vuxna
- Föräldraansvar (andra trygga vuxna)

- Ensamkommande
- Utsatthet i city, nära polisiära åtgärder
- Tidigare insatser – ungdomar barn/ meningsfull fritid
- Långsiktigt arbete
- Socialtjänst tidigare, skarpare insatser
- Trygghet, jämlik, representativ, ingen ska vara rädd. Olika upplevd trygghet i centrum (city och bostadsområdenas centrum)
- Hemlöshet akut, vräknings förebyggande.
- Sexuellt våld, Våld i nära relation

FÖRUTSÄTTNINGAR/VARFÖR

- Kunskap om risk- och skyddsfaktorer mm
- Evidens
- Medpart- verka på lika nivå
- Undvik långbänk
- Delaktighet

FORMER/ METODER/HUR?

- Ombudsmannaskap, civilsamhällets förtroendekapital, här har civilsamhället en stor roll
- IOP
- Information om vad som finns
- Använda resurserna rätt
- Partnerskap på riktigt (enligt trappan)
- Riskgruppsriktat föräldrastöd
- Öka kunskap = ta hjälp av varandra oavsett sektor.
- Fritidsgårdar – mötesplatser för unga, högre åldrar
- Geografisk närhet
- Hitta rätt (hjälpa till att hitta till förningar)
- Kartläggning av socialpreventiva insatser

UTMANINGAR/VARFÖR INTE?

- Vittnesstöd
- Komplex
- "Krockar" – kultur/organisationskultur
- Personbundet
- Hitta rätt medpart
- Olika organisatoriska ramar
- Revir
- Konkurrens
- Pengar

Brottsförebyggande/Trygghetsfrämjande grupp 2

Samtalsledare: Lovisa Strand och Lasse Lundberg

Gruppens upplevda behov och problemområden (klustrat):

Trygghet:

- Fler "vuxna" föreningar ute på stan
- Öka närvaron av vuxna där ungdomar vistas
- Trygghetsvandringar i alla områden – främja trygga miljöer
- Kunskap om hur etnisk profilering påverkar utsatta – leder till brist på tillit
- Rädslan hos vuxna att vara ute i samhället
- Hösten/vintern, den mörka årstiden börjar 15:30-07:30. Då bör det vara extra tryggt att vara utomhus för alla åldrar.
- "Buskage" och planteringar, växtligheter, speciellt gångvägar och cykelvägar
- Belysning!

Mötesplatser:

- Sociala medier bland barn och unga
- Mer modern organiserad ungdomsverksamhet
- Ökad fritidsverksamhet i det mindre perspektivet
- Aktiviteter för unga kvällstid och helger, 16-25 år – I samverkan

Samverkan:

- Att skyldighetsbärare* ser civilsamhället som en resurs
- Öka förståelsen mellan olika grupper
- Samverkan i civila samhället för trygghetsfrämjande – På riktigt, med förebilder och aktiviteter
- Samarbeta så att vi når olika grupper – minska avstånden
- Bättre samarbete mellan myndigheter, företag och ideella
- Mötas i ögonhöjd
- Tydliga målbilder (som alla står bakom)
- Få till långsiktiga samarbeten och inte projekt – flexibla så de går att justera
- Långsiktighet!
- Rutiner för uppföljning som möjliggör för många röster att komma fram
- Civilsamhällets olika delar blir insläppta i alla delar av inflytandekedjan
- Arbeta med nyckelaktörer för att nå

Förebyggande:

- Hur kan man säkerställa där det samlas ungdomar på platser där det förekommer droger?
- Motverka segregering
- Hur når man invandrarföreningar med brottsförebyggande utbildning och info?
- Erfarenhet och/eller kompetens för personer i riskzon för brott
- Ökad vuxennärvaro, förebilder
- Hur får vi föräldrar att bjuda hem sina barns kompisar (lite osäker, svårt att läsa lappen)
- Tidiga insatser
- Rekrytering till kriminella gäng redan i tidig skolålder, hur förhindrar vi? Fler ställföreträdare och deras roll
- Nå unga med brottsförebyggande insatser, 8-10 år
- Hur kan vi förebygga ungdomsbrottslighet, hur kan vi hjälpa föräldrar i detta? Hur kan vi i det civila samhället bidra?

*Staten och alla anställda i offentlig verksamhet är skyldighetsbärare och har till ansvar att respektera, skydda och främja rättigheterna

Förutsättningar:

- Bygga infrastruktur för samverkan (som inte är personbunden)
- Resurser till långsiktigt arbete i samverkan
- Bidragssystemet behöver fungera för fler idéburna organisationer
- Långsiktiga resurser för civilsamhället
- Förutsättningar för samverkan måste bli bättre
- Info om kommunen om olika (befintliga) samarbeten behöver spridas – ta fram bra exempel

Idéer om samverkan:

Motorburen ungdom som rör sig på otrygga platser – samverkan mellan fältarna, Awesom People, brottsofferjouren, nattvandrare, kommunpolis, lokalsamordnare och en motorförening.

- Vilka mötesplatser kan vi få till - Lokal?
  - Hur kan vi få unga att "göra själv?"
  - Förebygga – risker och konsekvenser
  - Värme och omvårdnad
  - Vuxna stöttar – unga gör
  - Bygga på Awesom Peoples projekt MUCF-finansierat
  - Går sedan kanske att applicera i flera kommuner.
- Gör: Projektbeskrivning, kommunens bidrag tydliggörs, Undersökning dra ni de unga

---

Psykisk ohälsa/ofrivillig ensamhet

Samtalsledare: Tina Modin och Johanna Palm

Gruppens upplevda behov och problemområden (klustrat):

Organisera runt gemenskap – rätt process på rätt plats – behov/individ:

- Sysselsättning (samhällets gemensamma ansvar)
- Kunskap
- Anhörigstöd och personligt ombud
- Integration
- Behov av gemensamma mötesplatser
- Interna förutsättningar är förutsättningar för en frisk samverkan
- Olika former av boenden
- Gemenskap mellan individer/minska ofrivillig ensamhet
- Organisera oss kring samhällsutmaningar och individer/samverkan/gemenskap/rätt process
- Målgruppens/röstbärarens behov
- Mentorskap/lots/volontärer
- Hälsofrämjande
- "osynliga" individer som faller mellan stolar
- Gemensam karta- kunskap om varandra (civilsamhälle, offentliga, medborgare och näringsliv)
- Pröva vilka verksamheter som kommunen nu utför som frivilligorganisationer kunde utföra – tex inom social välfärd
- Gå ut till föreningar för att höra på vilket sätt kan de stötta? (ser ej riktigt vad det står på lappen)
- Få gemensam målbild, personal inom vård- och omsorg och civila samhället

- Klar målsättning
- Infrastruktur på samverkan – få med civila aktörer i samverkan
- Kommunen med sina stora resurser har ett stort ansvar att inkludera fler målgrupper, samverka mer
- Kommunalt organisatoriskt tänk kopplat till psykisk hälsa tex för äldre eller barn
- Tydlig rollfördelning, personal inom kommunal verksamhet – civila samhället
- Träffa utvecklande kontakter

Integration:

- Integration mellan olika målgrupper och olika delar av Örebro
- Nå fler med invandrarbakgrund

Gemenskap mellan individer:

- Målgruppen personer med funktionsnedsättning och/eller social problematik blir ofta bortglömt i samhället
- Minska ofrivilliga ensamheten
- Bryta ensamheten hos människor med psykiatriska diagnoser och som "går under radarn"

Boende/funktionsstöd/psykiatri mm:

- Behov av att ingå i ett sammanhang. Om man har en sjukdom eller funktionsnedsättning som gör att man har svårt att själv ta kontakt.
- Människor med psykiatrisk diagnos blir vräkta – saknas gruppboendestäder
- Individualisering avseende åtgärder inom vårdboenden
- Gruppboendestäder till psykiatriska patienter som inte klarar egen lägenhet
- Samverkan med daglig verksamhet som kan vara en resurs att bryta ensamhet både bland äldre och personer med funktionsnedsättning

Volontär – mentor – lots

- Nya volontärer – resurs till verksamheter
- Mentorsksbehov finns

Målgrupp – röstbärare

- Se till olika behov
- Hitta deltagare med behov. Vilka behov är störst?
- Vilka behöver vårt stöd? (Ser inte riktigt vad det står på lappen)

Hälsöfrämjande:

- Få utlopp för den egna energin
- Fysisk träning

Sysselsättning:

- Hur kan civila samhället bli en del av arbetsverksamheten hos Socialpsykiatri? [Mycket bra förslag som samverkansrådet tog upp på mötet dagen efter, redaktörens anm.]
- Få in personer som står långt från arbetsmarknaden – våbo

Kunskap:

- Fortbildning inom psykisk ohälsa

- Nätverk, kunskap, relationer, samla alla goda krafter
- Kunskapsutveckling, gemensam och anpassad till olika grupper

Övrigt:

- Större mötesplats (lokal), var kan vi mötas?
- Gemensam karta
- Hjälpsamhet
- Personal som har tid/lust/ork inkl. Monetära resurser
- Stödja och samverka med anhöriga

Diskussioner

- Viktigt med dialog för att skapa en gemensam behovsbild utifrån invånares olikheter.
- Planera tillsammans
- Behov av att samverka och jobba mer utifrån en gemensam behovsbild internt inom kommunen – Utifrån invånarnas olikheter
- Röda korset – Grundfråga: Var finns behovet och vad är det för behov? Det styr vad verksamheten ska innehålla. Kommunen kan vara ett bättre stöd för att synliggöra behov. Viktigt med kunskap om varandra. Civilsamhället kan också sprida information om vad som finns i kommunen.
- Gemensamt behov av att hitta kartan över stöd som finns och där vi kan synliggöra behov som inte möts upp.
- Svårt vart man ska börja leta efter stöd som kan erbjudas. Alla ska kunna lotsa vidare och möta upp personen med behovet.
- Utbyte av kompetenser och resurser.
- Måste vara funktions- och organisationsstyrt, inte personstyrt.
- En digital guide för över kartläggningen av stöd som finns – exempel Tillsammans för Örebro. Kräver resurser.
- Möjlighet att ha en digital plattform för att nå varandra enkelt – exempelvis volontärsamordning. Enkelt att hitta rätt som princip.
- Finns det frågor som idéburen sektor kan göra minst lika bra – behöver då en långsiktig och hållbart över tid.
- Att engagera det frivilliga är att jobba hållbart.
- Viktigt att vi också hittar bra samverkan med regionen och länsstyrelsen.

Klimat

Samtalsledare: Anna Fogel, Sara Andersson och Erika Andersson

Information om Klimatneutrala städer 2030

Örebro kommun samverkar med bl a akademi, näringsliv och civilsamhället i projektet Klimatneutrala städer 2030. Örebro Föreningsråd är med som part i projektet för att agera paraply för civilsamhället. Projektet innehåller en rad olika arbetspaket och samverkan med civila samhället har framförallt fokus på invånares beteendeförändringar.

Målen i kommunens program för hållbar utveckling är att kommunkoncernen ska vara klimatneutral 2030. Örebro kommun som geografisk plats ska vara klimatneutralt 2045.

Hur ska civilsamhället representeras i projektet? Kommunen tar gärna emot idéer kring arbetssätt och strukturer för hur samverkan kan se ut och utvecklas.

Varför vill civilsamhället samverka med kommunen i klimatfrågan?

- Man vill påverka kommunen.
- Få förutsättningar för att förändra via sin egen organisation.
- Synliggöra opinionen för klimatomställning, för att politiker ska våga fatta obekväma beslut.

Medskick/förslag till Örebro Föreningsråd:

- Starta nätverk för klimatfrågor
- Utbildningsgruppen: Information och utbildning. Vad kan vi göra, hur kan vi göra.

Gruppens upplevda behov och problemområden:

- Skogen
- Beteendeförändringar, hur får vi alla att dra åt samma håll
- Koldioxidutsläppen
- Energi
- Kunskap – utmaningar/målbilder

Idéer och förslag:

- Studiecirkel som arena och form för att nå ut är väldigt bra. Möjligt att bjuda in experter inom olika områden.
- Samverka med hyresgästföreningar, bostadsrättsföreningar, vägföreningar?
- Kommunen är en av de största arbetsgivarna lokalt. 1-2 dagars utbildningar för alla anställda i klimatfrågor. Kommunens möjlighet att nå ut till många medarbetare, som också är invånare.
- Informationsspridning viktigt. Goda exempel.
- Klimatutmaningar är välkommet, föreningar ser det som bra verktyg och har möjlighet att sprida.
- Civilsamhällets roll i att skapa en bild av ett annat samhälle – klimatfrågan som existentiell fråga. Hur ska vi leva våra liv inom jordens ekologiska begränsningar?
- Civilsamhället som en samlande kraft för enskilda individer.
- Samverkansgrupp för klimatet. Se exempel från Kristianstad kommun.
- Civilsamhällets olika organisationer har olika kärnfrågor. Man har olika förutsättningar och intressen av olika delar av klimat- och miljöfrågor.
- Kommunen erbjuder fröer? Civilsamhället kan distribuera. T ex tävlingar, vem som har den mest blommande trädgården/balkongen/rabatten.
- Klimatnätverket skulle gärna vara med i processen kring koldioxidbudget. Hur kopplas den processen till de faktiska åtgärderna?
- Utbildning. Om vi inte kan få vuxna människor att förändra sig – kan vi stärka skolans verksamhet när det gäller klimatfrågorna?
- Klimatnätverket kan vara en resurs för kunskap till andra civilsamhällesorganisationer.
- Föreningsenheten gör en översyn av föreningskriterier. Klimatperspektivet finns med i förslaget. Synliggör att det är en viktig fråga och att alla förväntas ta ansvar.
- Checklista som idé till nya externa webben (program för hållbar utveckling) – synliggör vad som ska göras och vad vi har uppnått.

Goda exempel som lyftes

- Åternyttan

Kommunen utbildar i avfallshantering. Åternyttan, Myrorna m fl. Farligt avfall m.m. Vilka varor som inte ska vara kvar i det cirkulära systemet.

- Vintrosa Folkets hus

Teknikcirkel om solenergi för tio år sedan.

För fem år sedan spånade styrelsen kring att sätta upp solpaneler på Folkets hus.

Tog in offerter. Landsbygdsnämnden gick in med finansiering.

Kopplade på laddstolpar.

Hemtjänsten Vintrosa-Tysslinge kör med elbilar som laddas via Folkets hus. Slipper då åka in till Örebro. ah@hma.se för kontakt.